

Hogere wettelijke minimumlonen en sterkere collectieve onderhandelingen zijn goed voor de economie

Het herstel van de economische crisis moet op basis van de lonen gebeuren. Hogere minimumlonen en sterkere collectieve onderhandelingen moeten essentiële componenten zijn voor een sterk, billijk en duurzaam herstel.

In oktober 2020 heeft de Europese Commissie haar voorstel voor een richtlijn inzake toereikende minimumlonen in de Europese Unie gepubliceerd. Voor het eerst in de geschiedenis van de EU ligt er ontwerpwetgeving op tafel die expliciet tot doel heeft om niet alleen de minimumlonen in Europa aanzienlijk te verhogen, maar ook om de collectieve onderhandelingen te versterken.

Dit voorstel is een paradigmaverschuiving. Het is nog niet zo lang geleden dat de Commissie adequate minimumlonen en sterke collectieve onderhandelingen in feite afdeed als belemmeringen voor de werking van de vrije markten, met als argument dat zij een negatief effect hebben op groei en werkgelegenheid. In de nasleep van de laatste grote economische crisis in 2008/2009 heeft de EU in veel landen aanzienlijke invloed uitgeoefend door hen aan te sporen de minimumlonen te bevriezen of zelfs te verlagen en de collectieve onderhandelingen te verzwakken.

De voorgestelde richtlijn inzake toereikende minimumlonen beoogt precies het tegenovergestelde: toereikende minimumlonen en sterke collectieve onderhandelingen moeten ervoor zorgen dat werknemers fatsoenlijk kunnen leven van wat zij verdienen. Zoals verwacht, beweren velen nog steeds dat een verhoging van het minimumloon de crisis zou verlengen, te duur zou zijn voor bedrijven en duizenden banen zou kosten. Kortom, zo luidt het oude argument, een verhoging van het minimumloon is slecht voor de economie.

Ervaringen uit de hele wereld tonen echter precies het tegenovergestelde aan: toereikende minimumlonen zijn essentieel voor economisch herstel. Als de laatste crisis ons één les heeft geleerd, dan is het wel dat bezuinigingen en loonstop geen uitweg uit de crisis bieden. Adequate minimumlonen zoals voorgesteld in de richtlijn zouden de lonen van meer dan 25 miljoen werknemers in de EU die momenteel een minimumloon verdienen, verbeteren. Veel van deze 25 miljoen werknemers zijn zogeheten "essentiële" werknemers die ervoor hebben gezorgd dat onze samenlevingen tijdens de Covid-19-pandemie kunnen blijven functioneren. Natuurlijk verdienen deze werknemers applaus, maar meer nog dan dat verdienen zij een passende beloning in de vorm van toereikende minimumlonen en collectieve onderhandelingen.

Er zijn verschillende kanalen waarlangs adequate minimumlonen de economie kunnen versterken: Meer geld in de zakken van werknemers met lage lonen om te consumeren, leidt tot grotere investeringen en stimuleert daardoor de totale vraag, de economische groei, de productiviteit en dus de werkgelegenheid in het algemeen. Aangezien minimumlonen een belangrijke signaalwerking hebben voor de loonontwikkeling meer in het algemeen, zou het positieve effect van hogere minimumlonen op de totale vraag op zijn beurt verder worden versterkt door een sterkere loonstijging in het algemeen. Ook de overheidsbegrotingen zouden er baat bij hebben: een stijging van de minimumlonen betekent dat de staten minder moeten uitgeven om ontoereikende lonen aan te vullen met belastingkredieten en uitkeringen voor werkenden. De stimulans van de totale vraag zou de staten bovendien helpen om meer inkomsten te genereren via belastingen en sociale zekerheidsbijdragen.

Met het oog op de economische en sociale uitdagingen die de Covid-19-pandemie met zich meebrengt en de steile weg naar herstel die voor ons ligt, is het daarom van cruciaal belang dat adequate

minimumlonen en sterke collectieve onderhandelingen worden erkend en bevorderd als sleutelementen van elke herstelstrategie. De voorgestelde richtlijn is een stap in de goede richting, maar er zijn krachtigere maatregelen nodig om te garanderen dat het recht van vakbonden op collectieve onderhandelingen om te onderhandelen over betere lonen en voorwaarden voor werknemers wordt geëerbiedigd en om de wettelijke minimumlonen te verhogen tot een niveau dat ten minste een fatsoenlijke levensstandaard garandeert. Adequate minimumlonen en sterke collectieve onderhandelingen zijn niet alleen goed voor de mensen, maar duidelijk ook voor de economie.